

TAURAGĖS ŽALGIRIŲ GIMNAZIJA

PATVIRTINTA

Žalgirių gimnazijos direktoriaus

2017 m. rugsėjo 25 d. įsakymu Nr. V-127

SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO TVARKA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Tauragės Žalgirių gimnazijos smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo gimnazijoje tvarka parengta vadovaujantis smurto ir patyčių prevencijos įgyvendinimo rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. V-190 „Dėl smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijų patvirtinimo“.

2. Ši tvarka nustato gimnazijos administracijos, mokytojų, kitų gimnazijos darbuotojų, vaiko gerovės komisijos, mokinių, jų tėvų (globėjų, rūpintojų) veiklą, sukuriant sveiką, saugią, užkertančią kelią bet kokioms smurto apraiškoms ir žalingiems įpročiams aplinką mokykloje.

3. Gimnazijos direktorius, darbuotojai, mokiniai, jų tėvai vykdydami smurto ir patyčių prevenciją gimnazijoje vadovaujasi LR Švietimo įstatymo 56 straipsnio 17 punktu, LR Vaiko teisių pagrindų įstatymu (1996 m. kovo 14 d. Nr. I-1234), Gimnazijos nuostatais, Darbo tvarkos taisyklėmis, Mokymo sutartimi, Mokytojų pareigybės aprašymu, Klasės kuratoriaus veiklos aprašu, rekomendacijomis dėl poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams (patvirtinta Žalgirių gimnazijos direktoriaus 2013 m. spalio 22 d., įsakymu Nr. V-274) ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais smurto ir patyčių prevenciją.

4. Tvarkos tikslas - siekiant ugdyti pozityvų gimnazisto elgesį ir sukurti draugišką ir saugią aplinką, nustatyti, kokie turi būti daromi veiksmai individualiu, klasės, gimnazijos, šeimos lygmeniu, siekiant užkirsti kelią smurtui ir patyčioms.

5. Tvarka remiasi šiais principais:

5.1. Į smurtą ir patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl lyties, seksualinės orientacijos, negalės, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;

5.2. Kiekvienas gimnazijos administracijos darbuotojas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, gimnazistas, pastebėjęs ar sužinojęs apie smurtą ar patyčias, turi reaguoti ir jį stabdyti;

5.3. Darbuotojai veikslių imasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie smurtą ar patyčias amžiaus ir pareigų;

5.4. Kiekvienas gimnazijos bendruomenės narys geba tinkamai reaguoti patyčių situacijoje.

6. Tvarroje vartojamos sąvokos:

6.1. **Patyčios** – tai psichologinę ar fizinę jėgą persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui.

6.1.1. **žodinės patyčios**: pravardžiavimas, grasinimas, ujjimas, užgauliojimas, užkabinejimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

6.1.2. **fizinės patyčios**: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinejimas, turtinė žala ir kt.;

6.1.3. **socialinės patyčios**: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

6.1.4. **elektroninės patyčios**: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas, siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.

6.2. **Smurto ar patyčių prevencija** – veikla, skirta patyčių rizikai mažinti, imantis gimnazijos bendruomenės narių (mokinių, administracijos atstovų, pedagogų, švietimo pagalbos specialistų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimo, informavimo ir kitų priemonių.

6.3. **Smurto ar patyčių intervencija** – visuma priemonių, taikomų smurto ar patyčių atveju, visiems patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui įtraukiant jų tėvus (globėjus, rūpintojus).

6.4. **Smurto ar patyčių prevencijos ir intervencijos stebėseną** – patyčių situacijos gimnazijoje stebėjimas, renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinių geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinių tolimesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

II. SMURTO, PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA GIMNAZIJOJE

7. Smurto ir patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi gimnazijos veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi gimnazijos direktoriaus paskirtas pavaduotojas ugdymui, vaiko gerovės komisijos nariai, socialinis pedagogas, psichologas, klasių kuratoriai, o ją vykdančią dalyvauja visi gimnazijos bendruomenės nariai.

8. Direktoriaus paskirtas pavaduotojas ugdymui yra atsakingas už šios tvarkos parengimą ir vykdymą, už stebėsenos rezultatais paremtą smurto ir patyčių prevencijos priemonių plano parengimą, vykdymą ir pristatymą gimnazijos bendruomenei.

9. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą koordinuoja direktoriaus paskirtas gimnazijos vaiko gerovės komisijos pirmininkas, kuris kasmet:

9.1. inicijuoja gimnazijos bendruomenės narių apklausą ir apibendrina jos rezultatus;

9.2. atlieka gimnazijoje fiksuotų pranešimų apie smurtą ir patyčias analizę;

9.3. remdamasis apklausos ir pranešimų apie smurtą ir patyčias analizės duomenimis, rengia patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą;

9.4. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį vaiko gerovės komisijos posėdyje;

9.5. teikia siūlymus gimnazijos direktoriui dėl smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo gimnazijoje;

9.6. atlieka kitus gimnazijos patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkoje numatytus veiksmus.

10. Klasės kuratorius kasmet išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie patyčias, informuoja vaiko gerovės komisijos pirmininką apie prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus klasėje, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su smurtu ir patyčiomis.

III. PATYČIŲ INTERVENCIJA GIMNAZIJOJE

11. Visais įtariamų ir realių smurto bei patyčių atvejais kiekvienas gimnazijos administracijos darbuotojas, pedagogas ar švietimo pagalbos specialistas, kitas darbuotojas, gimnazistas veikia reaguodamas:

11.1. įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus smurtą ar patyčias – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus;

11.2. jei asmeniui reikia pagalbos, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus ar globėjus, rūpintojus), gimnazijos darbuotojus ar institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba);

11.3. informuoja klasės kuratorių apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias, elektroninių patyčių atveju pateikia išsaugotus įrodymus;

12. **Klasės kuratorius, gavęs informaciją apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias, smurtą:**

12.1. išsiaiškina situaciją, nustato, ar tai patyčių/smurto atvejis;

12.2. pasitvirtinus patyčių atvejui, užpildo pranešimo apie patyčias formą (1 priedas), ją perduoda vaiko gerovės komisijos pirmininkui;

12.3. toliau stebi situaciją, bendradarbiauja su vaiko gerovės komisijos pirmininku, psichologu, socialiniu pedagogu ir informuoja apie pokyčius.

13. Gavus informaciją apie patyčias/smurtą vaiko gerovės komisijos pirmininkas:

13.1 užpildytą formą registruoja patyčių registracijos žurnale (žurnalas laikomas vaiko gerovės pirmininko kabinete);

13.2. informuoja gimnazijos direktorių, imasi spręsti smurto ar patyčių situaciją;

14. Gimnazistui pasityčiojus iš administracijos darbuotojo, pedagogo, švietimo pagalbos specialisto ar kito darbuotojo, asmuo gavęs informaciją, pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias, informuoja gimnazijos direktorių, kuris priima sprendimą dėl poveikio priemonių taikymo.

15. Administracijos darbuotojui, pedagogui, pagalbos specialistui ar darbuotojui pasityčiojus iš vaiko, asmuo gavęs informaciją, pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias informuoja gimnazijos direktorių, kuris priima sprendimą dėl poveikio priemonių taikymo.

16. Visiems smurto ir patyčių dalyviams pagal individualius poreikius gimnazijoje teikiama psichologo, socialinio pedagogo ar mokytojų pagalba.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

17. Gimnazijos darbuotojai, gimnazistai pasirašytinai supažindinami su šia Tvarka kiekvienų mokslo metų pirmąją savaitę.

18. Tėvai su šia tvarka supažindinami e-paštu ar žinute per El.dienyną.

19. Tvarka skelbiama gimnazijos internetinėje svetainėje.

Įtariant patyčias, vienas svarbių elementų yra tokio elgesio pasikartojimas. Žymėti pastebėtus faktus, kitų perduotą informaciją apie patyčias svarbu dėl šio reiškinio atskleidimo kitiems asmenims – vaikų tėvams, pedagogams ar esant poreikiui kitiems specialistams. Taip pat dėl patyčių masto mažėjimo įvertinimo.

PRANEŠIMO APIE PATYČIAS FORMA

Pranešimo data _____

Ugdymo įstaigos pavadinimas **Tauragės Žalgirių gimnazija**
Bendrieji duomenys:

Kam pranešta apie patyčias: Kas	
pranešė apie patyčias: Kada	
įvyko patyčios (data, val.): Kur	
įvyko patyčios:	
Kokia patyčių forma naudota ar įtariama, kad buvo naudota:	
☐ Fizinės: vaiko užgauliojimas veiksmais (pargriovimas, įspyrimas, kumštelėjimas, spjaudymas, daiktų atiminėjimas ar gadinimas, plaukų pešiojimas ir pan.);	
☐ Socialinės: įvairūs gąsdinantys, bauginantys gestai, ignoravimas, siekiant parodyti, kad vaikas yra nepageidaujamas ar atstumiamas;	
☐ Elektroninės: patyčios vykstančios elektroninėje erdvėje: socialiniuose tinkluose, kitose vietose internete, naudojant mobiliuosius telefonus (nemalonių žinučių arba elektroninių laiškų rašinėjimas, skaudinantis bendravimas pokalbių kambariuose, vaiko asmeninio gyvenimo detalių viešinimas, tapatybės pasisavinimas ir pan.).	
☐ Kiti pastebėjimai (įrašyti) _____	
Ar yra žinomas tokio elgesio pasikartojimas	

Duomenys apie patyčių dalyvius:

Vaiko, <u>patyrusio patyčias</u> vardas, pavardė, amžius, klasė:	
Vaiko/-ų, <u>kuris tyčiojosi</u> vardas, pavardė, amžius, klasė:	
Vaiko/-ų, <u>stebėjusio patyčias</u> vardas, pavardė, amžius, klasė:	

Išsamesnė informacija apie įvykį:

--

Gimnazijos pedagogo ar kito darbuotojo elgesys šioje patyčių situacijoje:

--

Veiksmų po įvykio, planas su: (pildo mokytojai arba pagalbos mokiniui specialistai)

Vaiku patyrusiu patyčias:
Vaiku, kuris tyčiojosi:
Stebėtojais:
Patyčių dalyvių tėvais:
Kitais gimnazijos darbuotojais:
Kita (įrašyti):

